

ускладнень як теоретичного, так і практичного аспектів формування та функціонування капіталу в банківських установах, які потребують подальшого розв'язання .

Список літератури

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2740-III зі змінами та доповненнями / Режим доступу: rada.gov.ua
2. Банківська енциклопедія / М.І. Савлук та ін. Під ред. А.М. Мороза. — К.: Ельтон, 1993 — 328 с.
3. *Алексеєнко М. Д.* Капітал банку: питання теорії і практики: [моногр.] / М. Д. Алексеєнко. — К.: КНЕУ, 2002. — 276 с. — С. 28.
4. Банківський менеджмент: Навч. посібник / О. Кириченко, І. Гіленко, А. Ятченко. — К.: Основи, 1999. — 671 с.
5. Банківські операції: Підручник. — 3-тє вид., перероб. і доп. / [А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.]; За заг. ред. А. М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2008. — 608 с.
6. Фінансовий менеджмент у банку (3 видання): [Підручник] / [Примостка Л.О.]; За ред. Л.О. Примостки. — К.: КНЕУ, 2012. — 648 с.

УДК[368.029:368.023]:[330.322+330.341.1]

Т. В. Татаріна,

к.е.н., доцент кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

АЛЬТЕРНАТИВНЕ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ — ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКА

З моменту зародження до сьогоднішніх часів перестраховання пройшло у розвитку багатосходинок. З простих поодиноких передач ризиків на факультативній основі перестраховання, в процесі розвитку, виокремилася у самостійну сферу страхової діяльності, забезпечуючи інтенсивний і широкомасштабний перерозподіл страхового капіталу і ризиків на міжнародному страховому ринку.

У міжнародному просторі простежується ряд тенденцій щодо інноваційного генезису в галузі перестраховання:

— розвиток нових напрямів у перестрахованні (перестраховання життя, перестраховання політичних ризиків тощо);

- модифікація, поєднання договорів і форм перестраховання;
- географічна диверсифікація перестраховальних послуг;
- впровадження перестраховиком багатьох супутніх зі страхуванням і перестрахованням послуг.

Інновацією можна вважати появу і використання страховими компаніями альтернативного перестраховання, під яким розуміють широкий спектр способів перерозподілу фінансового і страхового ризиків, пов'язаних з діяльністю страхових організацій, котрі відрізняються за рядом ознак від традиційних видів страхування.

Більш звужено альтернативне перестраховання можна розуміти як *фінансове перестраховання*, тобто відносини між страховиком і перестраховиком, пов'язані з перерозподілом як страхового, так і фінансового ризику, що притаманні страховій діяльності на довгостроковій основі.

Фінансове перестраховання має ознаки як договору класичного перестраховання, так і кредитного договору. Зокрема, за договором фінансового перестраховання, який укладають через велику імовірність крупних збитків, але за низькою ймовірністю їх настання, страховик має змогу мобілізувати перестраховальні премії у відповідному фонді впродовж тривалого терміну і використати їх як джерело компенсації виплат у несприятливі роки. Додатково страховик має право на отримання інвестиційного доходу, нарахованого на величину коштів фонду. Практично відбувається фінансування страховика на принципах платності та повернення коштів, можливість отримати кредит чи інвестиції у свого постійного партнера [1].

Переваги у здійсненні фінансового перестраховання такі:

- можливість управління збитками, які вже настали, але ще незаявлені;
- надання необхідної місткості для перестраховання ризиків, які в деяких країнах можуть не страхуватись (екологічні, політичні ризики).

Вперше фінансове перестраховання з'являється всередині 70-х років ХХ століття, як послідовне продовження облігаторного перестраховання, за допомогою якого можна було здійснити перестраховальний захист надовготривалий період за певними видами страхування.

Водночас фінансове перестраховання не позбавлене й недоліків:

- у результаті зниження попиту і збільшення пропозиції, зменшується ціна перестраховального захисту;
- страховики, маючи високу ступінь капіталізації, не зацікавлені в перестрахованні на тих же умовах, що і в попередні роки;

— страховики, насамперед, зацікавлені у захисті не стільки результатів прямого страхування, скільки фінансових результатів діяльності страховика в цілому, на які можуть впливати зміни в оподаткуванні, валютному законодавстві, зміни на фінансовому ринку, тобто кола ризиків, які за традицією не страхувались.

Ще одним новим напрямком альтернативного перестраховування кінця 90-х років можна вважати *сек'юритизацію зобов'язань за договорами страхування і перестраховування*. Сутність цього нововведення на міжнародному страховому ринку полягає у взаємопроникненні страхового і фондового капіталу. Під сек'юритизацією страхових (перестраховувальних) зобов'язань розуміють випуск страховими (перестраховувальними) компаніями цінних паперів з метою залучення додаткового капіталу для передачі ризику, пов'язаного з виникненням катастрофічних збитків за укладеними договорами страхування. На міжнародному ринку такі цінні папери називають САТ-облігації (САТ-bonds). Обслуговування позики здійснюється з 2-х джерел: за рахунок внесків страхувальників, надходження яких інвестуються в цінні папери; за рахунок розміщення коштів, які отримані в результаті розміщення облігації [2].

Інноваційні процеси в перестраховуванні стають помітними і на вітчизняному страховому ринку:

— створення союзів, партнерських угод між страховими компаніями, банками, кредитними спілками для інноваційного управління страховою (перестраховувальною) діяльністю;

— об'єднання зусиль страховиків для ефективного захисту від катастрофічних збитків (створення пулів, бюро за видами страхування на основі механізмів співстрахування і перестраховування);

— впровадження ІТ — технологій в діяльність страховиків та удосконалення за їх допомогою бізнес-процесів перестраховування;

— модернізація традиційних і застосування нових (модифікованих) перестраховувальних послуг.

Сучасні інтеграційні процеси передбачають ліквідацію законодавчих й економічних бар'єрів між національними ринками страхування, впливаючи на запровадження все нових напрямів інновацій у перестраховуванні.

Список літератури

1. *Кнейслер О.В.* Ринок перестраховування України: теоретико-методологічні доміанти формування та пріоритети розвитку: монограф. / О.В. Кнейслер. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 416 с.

2. *Турбина К.Е.* Тенденції розвитку мирового ринка страхування. / К.Е. Турбина. — М.: Анкил, 2000. — 320 с.